Hububat ve Bakliyat Ürünleri Alımı ve Satımı Hakkında Karar (Karar Sayısı: 9446)

24.01.2025 Tarihli 32792 Sayılı Resmi Gazete - Hububat ve Bakliyat Ürünleri Alımı ve Satımı Hakkında Karar (Karar Sayısı: 9446)

24.01.2025 Tarihli 32792 Sayılı Resmi Gazete

CUMHURBAŞKANI KARARI

Karar Sayısı: 9446 Ekli “Hububat ve Bakliyat Ürünleri Alımı ve Satımı Hakkında Karar”ın yürürlüğe konulmasına, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesi gereğince karar verilmiştir.

23 Ocak 2025

HUBUBAT VE BAKLİYAT ÜRÜNLERİ ALIMI VE SATIMI HAKKINDA KARAR

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kararın amacı; Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO) tarafından gerçekleştirilen hububat ve bakliyat alımı ve satımına ve ilgili mevzuat kapsamında tutulan olağanüstü hâl stokuna ilişkin ortaya çıkabilecek görevlendirme bedeli hesaplama yöntemi ile söz konusu faaliyetler kapsamında ihtiyaç duyulabilecek diğer hususlara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Karar, TMO tarafından alımı ve satımı gerçekleştirilen hububat ve bakliyat ürünlerini kapsar.

(3) Bu Karar kapsamında TMO tarafından alım ve satımı yapılacak olan bakliyat ürünleri kuru fasulye, mercimek ve nohut ile sınırlıdır.

Alım-satım fiyatlarının ve esaslarının belirlenmesi

MADDE 2- (1) TMO, hububat ve bakliyat fiyatlarını ve alım-satım esaslarını Ana Statüsü ve bu Kararda yer alan hükümler ile ilgili diğer mevzuatta yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla, piyasa şartları çerçevesinde belirlemeye ve uygulamaya yetkilidir.

(2) TMO, ilgili mevzuatta düzenlenen Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olmaları şartıyla üreticiler ile üreticilerin ortağı olduğu kooperatiflerden doğrudan veya birlikler aracılığıyla alım yapar.

(3) TMO, belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde, 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre düzenlenecek ürün senetlerini satın almaya ve bu hususlara ilişkin iş ve işlemleri yapmaya yetkilidir.

İhtiyaçların karşılanması

MADDE 3- (1) TMO, Ana Statüsü ve bu Karar kapsamındaki faaliyetleri yerine getirmek ve satın aldığı ürünleri işlemek amacıyla tesis, imalathane, idari bina, lojman, depo ve depolama amacıyla arazi satın almaya veya bunları kiralamaya yetkilidir.

(2) TMO, hububat ve bakliyat atımlarında, alım kampanya dönemleri ile sınırlı olmak üzere geçici olarak görevlendirdiği personelin görevlendirme süresince konaklama ihtiyaçlarını mevcut tesislerle veya konaklama yeri kiralayarak karşılayabilir. Bu şekilde konaklama ihtiyacı karşılanan geçici görevli personelden herhangi bir ücret alınmaz.

Umumi mağazacılık ve lisanslı depoculuk işlemleri

MADDE 4- (1) Makbuz senedi veya ürün senedi karşılığı avans ve kredi kullanımında aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) TMO, belirleyeceği esaslar çerçevesinde ilgili mevzuat kapsamında düzenlenen makbuz senedi veya ürün senedi karşılığı avans ödemeye yetkilidir.

b) Bankaların, TMO tarafından 11/8/1982 tarihli ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetleri ile 5300 sayılı Kanun hükümlerine göre düzenlenen ürün senetleri karşılığında gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı % 0 olarak uygulanır. Bankaların söz konusu krediler nedeniyle lehe aldıkları paralar % 1 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

(2) Bu madde kapsamında kullanılan kredilere esas olan makbuz senetleri ile ürün senetlerinin bankalar tarafından TMO'ya devredilmesi durumunda, alım ve ödemeye ilişkin usul ve esaslar TMO tarafından belirlenir.

(3) TMO, makbuz senedi veya ürün senedi karşılığında kredi kullanan gerçek veya tüzel kişilerin, ürünlerini TMO'ya satmamaları durumunda, kullandıkları kredilere ilişkin yıllık faiz oranının azami % 25'ine kadar olan kısmını karşılamaya ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşünü almak şartıyla yetkilidir.

İthalat-ihracat

MADDE 5- (1) TMO, gerektiğinde hububat ve bakliyat ithalat ve ihracatı yapmaya yetkilidir.

Olağanüstü hâl stoku

MADDE 6- (1) İlgili mevzuat kapsamında TMO'nun ürün, kişi ve yaş grupları bazında tutması gereken olağanüstü hâl stokunun miktarı Tarım ve Orman Bakanlığınca TMO'ya yıllık olarak bildirilir.

Görevlendirme bedeli ve hesaplama yöntemi

MADDE 7- (1) 4 üncü maddenin üçüncü fıkrası ile 6 ncı madde kapsamındaki giderler ve Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Tarım ve Orman Bakanlığınca verilen ithalat ve/veya ihracat izinleri kapsamında 5 inci madde uyarınca gerçekleştirilen faaliyetlerden doğan zararlar görevlendirme bedeli sayılır ve Hazine ve Maliye Bakanlığınca karşılanır.

(2) Birinci fıkra kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşünü alarak gerçekleştirilecek ithalat ve ihracat faaliyetlerinde ilgili dönemde oluşan dünya fiyatları da dikkate alınır.

(3) Bu Karar kapsamında doğan ve TMO muhasebe kayıtlarında izlenen görevlendirme bedelleri, TMO tarafından yapılacak ödeme talebine istinaden, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinde yer alan ilgili harcama tertiplerinden gider kaydedilerek ödenir.

(4) Bu Karar kapsamında doğan görevlendirme bedelleri, TMO'nun muhasebe kayıt ve belgeleri esas alınarak 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesinde öngörülen usule uygun olarak incelenir. İnceleme sonucunda hesaplanan görevlendirme bedeli ile Hazine ve

Maliye Bakanlığı bütçesinden yapılmış bulunan ödemeler arasında fark bulunduğunun tespit edilmesi hâlinde taraflar yükümlülüklerini faizsiz olarak yerine getirir. Ancak TMO tarafından yapılan talebin sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge ve işlemlere ilişkin tutarları da içerdiğinin tespiti hâlinde, bu belge ve işlemlere ilişkin olup Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından TMO'ya ödenmiş bulunan tutar, söz konusu ödemenin yapıldığı tarihten itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun çerçevesinde gecikme zammı oranında faiz uygulanarak tahsil edilir.

(5) Birinci fıkra kapsamındaki ithalat ve/veya ihracat faaliyetleri sonucunda doğan görevlendirme bedeli, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenen muhasebe sistemi uygulama genel tebliğleri hükümleri dikkate alınarak aşağıdaki şekilde hesaplanır:

a) Satılan malın maliyeti belirlenir.

b) Satışı yapılan ürüne isabet eden pazarlama satış dağıtım giderleri bu ürüne ilişkin satış miktarının toplam satış miktarına oranı, genel yönetim giderleri bu ürüne ilişkin satış ve yıl sonu stok miktarının toplam satış ve stok miktarına oranı dikkate alınarak belirlenir. Satışı yapılan ürüne isabet eden araştırma-geliştirme giderleri ise satışı yapılan ürünün satış maliyetinin toplam satış maliyetine oranı dikkate alınarak dağıtılır. Görevlendirme uygulaması ile ilgisi olmayan gider kalemleri (lojmanlara ait bakım onarım, yangın sigorta fonu, emlak vergisi, amortisman ve kira giderleri dâhil her türlü giderler; sosyal tesisler amortismanı, spor salonu bakım onarım giderleri dâhil her türlü sosyal tesis ve bina giderleri; tanıtım, temsil, tören, ağırlama ve toplantı giderleri ve benzeri diğer giderler) hesaplamalarda dikkate alınmaz.

c) TMO tarafından ürün alımlarının finansmanı amacıyla kullanılan kredilere ilişkin finansman giderleri (kur farkları, faiz ve komisyon giderleri vb.), incelemeye konu dönemdeki tüm ürünlerin stok ve satış maliyetlerinde dikkate alınarak dağıtılır. Söz konusu kredilere ilişkin lehte kur farkı oluşması halinde, bu tutar dönemin toplam finansman giderlerinden mahsup edilir. Mahsup işleminden sonra dahi lehte kur farkı kalmış ise, kalan tutar incelemeye konu dönemdeki tüm ürünlerin stok ve satış maliyetlerinde dikkate alınarak dağıtılır.

ç) (a) ve (b) bentleri uyarınca belirlenen tutarların toplamı ile (c) bendi uyarınca belirlenen ve satış maliyetine yansıyan giderlerin toplamı, toplam maliyeti oluşturur.

d) Ürünlerin satışından elde edilen gelir belirlenir. Her bir ürün için satılan malın satın alınmasından alıcıya teslimine kadar geçen süreçte satış geliri dışında elde edilen gelirler bu gelire eklenir.

e) Ürün alımlarının finansmanı amacıyla kullanılan kredilerden incelemeye konu dönemde elde edilen faiz gelirleri ve kambiyo kârları, aynı dönemde görevlendirme uygulamasına tabi satışlardan elde edilen gelirin toplam net satış gelirine oranında (d) bendi uyarınca hesaplanan gelire eklenerek toplam gelir belirlenir.

f) Her bir ürün için (e) bendi kapsamında belirlenen toplam gelir ile (ç) bendi kapsamında belirlenen toplam maliyetler ayrı ayrı toplanır. Bu suretle elde edilen genel toplam maliyetin genel toplam gelirden yüksek olması durumunda aradaki fark görevlendirme bedeli sayılır.

(6) Bu Kararın 6 ncı maddesi uyarınca olağanüstü hâl stoku kapsamında tutulması zorunlu ürün çeşitlerine ait muhafaza giderleri, bu stokun yenilenen kısmına ilişkin finansman giderleri ve bu stok miktarında artış olduğu takdirde artan kısma ait stok bedeli 213 sayılı Kanun ile muhasebe sistemi uygulama genel tebliğleri hükümleri dikkate alınarak aşağıdaki şekilde hesaplanır:

a) Birim muhafaza gideri, aynı ürünün toplam muhafaza giderinin yıl içindeki satış miktarı ve yıl sonu stok miktarı toplamına bölünerek hesaplanır. İlgili ürüne ilişkin birim muhafaza gideri, tutulması zorunlu olan olağanüstü hâl stok miktarı ile çarpılmak suretiyle bu stoka ilişkin toplam muhafaza gideri tespit edilir.

b) Birim finansman gideri, aynı ürünün yıl sonu toplam stok miktanna ilişkin toplam finansman giderinin yıl sonu stok miktarı toplamına bölünerek hesaplanır. İlgili ürüne ilişkin birim finansman giderinin yenilenen olağanüstü hâl stok miktarı ile çarpılması suretiyle bu stoka ilişkin toplam finansman gideri tespit edilir.

c) Tutulması gereken olağanüstü hâl stoklarında artış olması durumunda, artan miktarın cari yıl ortalama alım fiyatı İle çarpılması suretiyle artan stok bedeli tespit edilir. Alım ortalama fiyatı oluşmadığı dönemde yıl sonu stok ortalama fiyatı esas alınır.

ç) (a), (b) ve (c) bentleri uyarınca tespit edilen tutarlar ile ilgili mevzuat kapsamında bu stok miktarının azalması durumunda serbest stok haline dönüşen kısmının satılıncaya kadar oluşan muhafaza giderleri toplanarak olağanüstü hâl stokuna ilişkin görevlendirme bedeli hesaplanır.

d) (ç) bendi uyarınca görevlendirme bedeli hesaplanırken, ilgili mevzuat kapsamında olağanüstü hâl stok miktarının azalması durumunda serbest stok haline dönüşen kısmının satış geliri, TMO tarafından tahsil edildiği günden itibaren 15 iş günü içinde Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili hesabına aktarılır.

(7) Bu madde kapsamında olağanüstü hâl stokuna ilişkin hesaplamalarda TMO tarafından tutulması gereken zorunlu miktarın üzerinde stok tutulması durumunda tutulması gereken zorunlu miktar; bu miktarın altında stok tutulması durumunda ise fiilen tutulan miktar esas alınır.

Finansman temini

MADDE 8- (1) TMO'nun bu Karar kapsamında yapacağı işlemler için gerek duyacağı finansman, bütçeye konulan ödenekten yapılacak aktarımlar ve/veya iç veya dış kredi ve benzeri diğer finansman yöntemleri İle karşılanabilir. TMO'nun bu kapsamda yurt içinden veya yurt dışından kullanacağı döviz ya da Türk Lirası cinsi krediler üzerinden, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi yapılmaz. Söz konusu krediler nedeniyle bankaların lehe aldıkları paralar % 1 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

(2) TMO tarafından kredi temini için yapılacak "alım garantili satış" ve benzeri finansman tekniklerinin uygulanmasında belirlenen alım-satım şartları aranmaz. Bu işlemlerden doğan alım-satım farkları ve diğer giderler borçlanma maliyeti olarak kabul edilir.

Bilgi ve belge isteme

MADDE 9- (1) TMO, bu Karar kapsamındaki faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi gerçek ve tüzel kişilerden isteyebilir. İstenen bilgi ve belgeler tam ve doğru olarak talep edilen süre içerisinde TMO'ya verilir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 10- (1) 8/6/2009 tarihli ve 2009/15095 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Hububat ve Bakliyat Ürünleri Alımı ve Satımı Hakkında Karar yürürlükten kaldırılmıştır.

Yetki ve atıflar

MADDE 11- (1) Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu Kararın uygulanmasını teminen gerekli gördüğü her türlü tedbiri almaya, bu Kararda öngörülen haller dışında kalan özel durumları inceleyip sonuçlandırmaya, bu Kararın uygulanması esnasında oluşabilecek tereddütler ile meri mevzuatta 2009/15095 sayılı Karara yapılan atıflar hakkındaki tereddütleri gidermeye yetkilidir.

(2) Mevzuatta 8/6/2009 tarihli ve 2009/15095 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına yapılan atıflar bu Karara yapılmış sayılır ve görevlendirme bedeli hesaplamaları bu Karar hükümlerine göre gerçekleştirilir.

Yürürlük

MADDE 12- (1) Bu Karar 1/1/2025 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13- (1) Bu Karar hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı ile Tarım ve Orman Bakanı müştereken yürütür.

Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız. **Resmi Gazete İçin Tıklayınız.**